

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRÓW OBRONY NARODOWEJ, SPRAW WEWNĘTRZNYCH I
ADMINISTRACJI¹⁾ ORAZ SPRAWIEDLIWOŚCI**

z dnia 25 października 2002 r.

w sprawie warunków poruszania się po drogach pojazdów specjalnych, pojazdów używanych do celów specjalnych oraz pojazdów używanych w związku z przewozem pojazdów specjalnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Straży Granicznej oraz pojazdów straży pożarnej biorących udział w akcjach ratowniczych, a także warunków przewozu osób pojazdami Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Straży Granicznej, Służby Więziennej oraz straży pożarnej.

(Dz. U. z dnia 22 listopada 2002 r.)

Na podstawie art. 64 ust. 7 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. Nr 98, poz. 602, Nr 123, poz. 779 i Nr 160, poz. 1086, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 133, poz. 872, z 1999 r. Nr 106, poz. 1216, z 2000 r. Nr 12, poz. 136, Nr 43, poz. 483 i Nr 53, poz. 649, z 2001 r. Nr 27, poz. 298, Nr 106, poz. 1149, Nr 110, poz. 1189, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1371, Nr 129, poz. 1444 i Nr 130, poz. 1452 oraz z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 74, poz. 676, Nr 89, poz. 804, Nr 113, poz. 984 i Nr 183, poz. 1524) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

1) "pojeździe nienormatywnym" - rozumie się przez to pojazd lub zespół pojazdów (z ładunkiem lub bez ładunku), którego masa, naciski osi lub wymiary są większe od dopuszczalnych, przewidzianych w art. 61 ust. 6 i 10 oraz w art. 62 ust. 4 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - Prawo o ruchu drogowym i w przepisach określających warunki techniczne pojazdów dla danej drogi oraz kolumny pojazdów nienormatywnych;

2) "pilotowaniu" - rozumie się przez to zespół czynności wykonywanych na drodze przez pilotów korzystających z pojazdów pilotujących, które mają na celu zapewnienie bezpieczeństwa ruchu podczas przejazdu pojazdu nienormatywnego, pojazdu przewożącego materiały niebezpieczne lub kolumny pojazdów;

3) "Siłach Zbrojnych" - rozumie się przez to Siły Zbrojne Rzeczypospolitej Polskiej.

§ 2. 1. Organizator przejazdu zgłasza ten przejazd właściwej do spraw transportu:

- 1) komórce organizacyjnej Sił Zbrojnych:
  - a) Sztabu Generalnego Wojska Polskiego, w przypadku przejazdów międzynarodowych,
  - b) Dowództwa Wojsk Lądowych, w przypadku przejazdów między okręgami wojskowymi,
  - c) dowództwa okręgu wojskowego, w przypadku przejazdów na obszarze okręgu wojskowego;

2) komórce organizacyjnej Policji, Straży Granicznej lub Państwowej Straży Pożarnej.
2. Kierownik komórki organizacyjnej, o której mowa w ust. 1, określa termin, trasę i warunki przejazdu, a także wstrzymuje wykonanie przejazdu w przypadku, kiedy spowodowałby on istotne utrudnienie w ruchu drogowym lub zagrożenie jego bezpieczeństwa.

§ 3. W czasie stanu wyjątkowego i stanu klęski żywiołowej, a także w razie przeprowadzania akcji ratowniczej oraz akcji związanej z przywracaniem porządku publicznego przepisów § 2 nie stosuje się.

Rozdział 2

Pilotowanie pojazdów

§ 4. 1. Przejazd po drodze publicznej pojazdów:

1) nienormatywnych, z wyjątkiem pojazdów straży pożarnej biorących udział w akcjach ratowniczych,

2) gaśnicowych, z wyjątkiem pojazdów na gaśnicach gumowych,

3) wyposażonych tylko w jedno światło drogowe lub mijania, w światło obrysowe lub odblaskowe, niebędących pojazdami jednośladowymi, poruszających się w warunkach niedostatecznej widoczności

- podlega pilotowaniu.

2. Pilotowaniu podlega także przejazd kolumny liczącej sześć i więcej pojazdów specjalnych lub zespołów pojazdów specjalnych, pojazdów używanych do celów specjalnych lub pojazdów używanych w związku z przewozem pojazdów specjalnych Sił Zbrojnych.

3. Pilotowaniu podlega również przejazd pojazdu przewożącego materiały niebezpieczne, których przewóz podlega zgłoszeniu komendantowi wojewódzkiemu Państwowej Straży Pożarnej i komendantowi wojewódzkiemu Policji, na podstawie odrębnych przepisów.

§ 5. Przewóz niewybuchów lub niewypałów odbywa się pojazdem uprzywilejowanym.

§ 6. 1. Pilotowanie, o którym mowa w § 4, wykonują:

1) wojskowe organy porządkowe i pododdziały regulacji ruchu jednostek wojskowych;

2) jednostki organizacyjne Policji, Straży Granicznej i Państwowej Straży Pożarnej, do których należą pilotowane pojazdy.

2. Pilotowanie przez Żandarmerię Wojskową pojazdów Sił Zbrojnych, o których mowa w § 4 ust. 1 i 3, odbywa się w przypadkach, gdy:

1) szerokość jezdni, wraz z poboczem posiadającym ten sam rodzaj konstrukcji nawierzchni co jezdnia, pozostawiona dla przeciwnego kierunku ruchu na jezdniach dwukierunkowych lub dla tego samego kierunku ruchu na jezdniach jednokierunkowych, jest mniejsza niż 3 m;

2) długość pojedynczego pojazdu lub zespołu pojazdów przekracza 30 m lub

3) łączna długość pojazdów pilotowanych przekracza 120 m.

3. Pilotowania, o którym mowa w ust. 2, nie stosuje się w przypadkach określonych w § 3.

§ 7. 1. O potrzebie pilotowania przez Żandarmerię Wojskową komórka organizacyjna, o której mowa w § 2 ust. 1 pkt 1, zawiadamia:

1) komendanta oddziału Żandarmerii Wojskowej, właściwego ze względu na miejsce rozpoczęcia pilotowania, gdy trasa przejazdu przebiega tylko przez obszar jego właściwości,

2) Komendanta Głównego Żandarmerii Wojskowej, gdy trasa przejazdu przebiega przez obszary właściwości co najmniej dwóch oddziałów Żandarmerii Wojskowej

- w terminie nie krótszym niż siedem dni przed planowanym rozpoczęciem przejazdu.

2. Zawiadomienie, o którym mowa w ust. 1, powinno mieć formę pisemną i zawierać w szczególności:

- 1) nazwę, adres, numer telefonu i faksu jednostki organizacyjnej, do której należą pojazdy, które będą pilotowane;
- 2) liczbę pojazdów;
- 3) numery rejestracyjne pojazdów;
- 4) rodzaj przewożonych ładunków;
- 5) gabaryty pojazdów nienormatywnych;
- 6) zezwolenie na przejazd pojazdu nienormatywnego;
- 7) harmonogram przejazdu, zawierający w szczególności:
  - a) miejsca, adresy, daty i godziny rozpoczęcia i zakończenia pilotowania,
  - b) numery dróg oraz nazwy ulic w miastach, po których będzie odbywał się przejazd,
  - c) godziny przejazdu przez miasta większe niż mające pięćdziesiąt tysięcy mieszkańców i przez granice województw,
  - d) miejsca i czas planowanych postojów.

§ 8. 1. Pojazdem pilotującym może być pojazd samochodowy o dopuszczalnej masie całkowitej do 2,5 t.

2. Pojazd pilotujący należący do Sił Zbrojnych powinien być wyposażony w:

- 1) tablicę z napisem "PILOT";
- 2) dwa światła błyskowe barwy żółtej, widoczne ze wszystkich stron pojazdu z odległości co najmniej 150 m przy dobrej przejrzystości powietrza i niepowodujące oślepienia innych uczestników ruchu;
- 3) środki łączności radiowej z pojazdami pilotowanymi.

3. Światła, o których mowa w ust. 2 pkt 2, powinny być umieszczone na dachu pojazdu pilotującego, symetrycznie względem podłużnej osi symetrii pojazdu, w jednej linii z tablicą z napisem "PILOT".

4. Wzór tablicy, o której mowa w ust. 2 pkt 1, określa załącznik do rozporządzenia.

5. Pilotowanie przez Żandarmerię Wojskową, Policję i Straż Graniczną odbywa się ich oznakowanymi pojazdami służbowymi.

§ 9. Do zadań pilota należy zapewnienie bezpieczeństwa oraz ograniczenie utrudnień w ruchu drogowym w czasie pilotowania pojazdów. Zadanie to pilot realizuje w szczególności przez:

- 1) właściwą organizację przejazdu;
- 2) bezpośredni nadzór nad pojazdami w czasie ich przejazdu i postoju;
- 3) kierowanie ruchem drogowym według zasad określonych w odrębnych przepisach.

§ 10. W sytuacji kiedy zaistnieje nieprzewidziane, istotne utrudnienie w ruchu drogowym lub zagrożenie jego bezpieczeństwa, pilotowanie pojazdów należy przerwać. Decyzję o przerwaniu i wznowieniu pilotowania pojazdów podejmuje pilot.

§ 11. Postój pojazdów nienormatywnych oraz pojazdów przewożących materiały niebezpieczne, niewybuchy lub niewypały odbywa się poza jezdnią i poboczem drogi.

Rozdział 3

Przewóz osób

§ 12. Przewóz osób pojazdami Sił Zbrojnych, Policji, Straży Granicznej, Służby Więziennej oraz straży pożarnej odbywa się przeznaczonymi lub przystosowanymi do tego celu pojazdami.

§ 13. Liczba osób przewożonych w pojazdach, o których mowa w § 12, powinna odpowiadać liczbie miejsc lub stanowisk w tych pojazdach i nie może przekraczać dopuszczalnej ładowności pojazdu.

§ 14. 1. Przewóz osób może odbywać się także samochodami ciężarowymi zgodnie z warunkami określonymi w ust. 2.

2. Samochodem ciężarowym można przewozić osoby siedzące na skrzyni ładunkowej, której burty są zamknięte i zabezpieczone przed samoczynnym otwarciem, pod warunkiem, że:

- 1) osoby nie zajmują miejsca między ładunkiem a kabiną kierowcy;
- 2) pojazd nie przekracza prędkości 50 km/h.

3. Przewóz do pięciu osób dopuszcza się tylko w pierwszej przyczepie, pod warunkiem że:

- 1) osoby nie zajmują miejsca między ładunkiem a przednią ścianą przyczepy;
- 2) osoby siedzą na podłodze przyczepy, której burty są zamknięte i zabezpieczone przed samoczynnym otwarciem;
- 3) zespół pojazdów nie przekracza prędkości 20 km/h.

§ 15. Zabrania się przewożenia osób łącznie z materiałami niebezpiecznymi lub innym ładunkiem, który z uwagi na właściwości lub budowę może zagrozić bezpieczeństwu tych osób.

§ 16. 1. W pojeździe specjalnym lub używanym do celów specjalnych na miejscach przewidzianych konstrukcją pojazdu może być przewożona załoga, obsługa lub inne osoby.

2. Przy przewozie osób pojazdem, o którym mowa w ust. 1, bez względu na jego przeznaczenie lub rodzaj wykonywanego zadania nie można przekraczać dopuszczalnej ładowności pojazdu.

Rozdział 4

Przepisy końcowe

§ 17. Tracą moc:

1) rozporządzenie Ministrów Obrony Narodowej oraz Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 15 czerwca 1999 r. w sprawie warunków poruszania się po drogach pojazdów specjalnych Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Straży Granicznej oraz straży pożarnej biorących udział w akcjach ratowniczych (Dz. U. Nr 56, poz. 593 i Nr 96, poz. 1133);

2) rozporządzenie Ministrów Obrony Narodowej, Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Sprawiedliwości z dnia 27 lipca 1999 r. w sprawie warunków przewozu osób pojazdami Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, Policji, Straży Granicznej, Służby Więziennej oraz straży pożarnej (Dz. U. Nr 64, poz. 734).

§ 18. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

---

¹⁾ Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej - sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 marca 2002 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. Nr 35, poz. 325 i Nr 58, poz. 533).